

40 éve alakult meg *A Magyar Kodály Társaság*

Szeretettel köszöntöm a kedves egybegyűlteket. Jól esik látni a sok ismerőst akikkel együtt emlékezünk Kodály Zoltánra. A költő szavait szeretném idézni: *Csukás Istvánt* aki zsenge ifjú korában zenei tanulmányai során Békéstarhoson ismerte meg Kodály Zoltánt, és mint mondja életre szóló élményt jelent számára.

*Hegy havára könyökölve
néz le a magyar Alföldre
Erdély felől Kecskemétre,
a halálból a bölcsőre.*

*Most már így lesz, mindörökké
toroka, tüdeje a csöndé,
onnan szó és sóhaj által
nem jön ember lábbal, szárnyal.*

*Aki volt egy, lett szétosztva
végtelen, a nép hordozza
szóban, dalban, hallgatásban
él szüntelen áramlásban.*

Három évvel a Nemzetközi Kodály Társaság megalakulása után hívták életre a megalapító atyák A Magyar Kodály Társaságot, hogy szakmai és közművelődési egyesületként életető, gondozója legyen Kodály zenei-szellemi örökségének.

Megalakulását az első alakuló közgyűlés jelentette amit **1978. május 20-án tartottak**. Itt kimondták, hogy a Társaság célja és feladata:

Kodály Zoltán teljes szellemi hagyatékának ápolása, zeneműveinek, pedagógiai és tudományos írásainak közkinccsé tétele.

Az Elnökség a Közgyűlés által választott testület, 11 tagból állt.: Andor Éva, Bónis Ferenc, Erdei Péter, Kocsár Miklós, Mohainé Katanics Mária, Párkay István, Szőnyi Erzsébet, Tarcai Zoltán, Ugrin Gábor, Vikár László.

Elnök: Szokolay Sándor, Társelnök: *Erdei Péter*. Tiszteletbeli tag: *Kodály Zoltánné*.

Ügyvezető titkár *Karczag György* volt. A Társaság megalakulásában lényeges szerepe volt, nagy tapasztalattal és koncepcióval szélesítette a kapcsolatokat, a hivatali realitásnak megalapozója volt. Amint az alapító tagok emlékeznek: hónapokig egy aktatáskában volt a hivatala. Két év múlva, 1980-ban váratlanul elhunyt. Utódjául *Keleti Normát* választották, aki a Tudományos Akadémián évekig Kodály közvetlen munkatársa volt, hosszú éveken át ő volt a főtítkár és vezette a gazdasági ügyeket. 2003-ban távozott az élők sorából.

A megalakulás első évében 1978. december 16-án volt a születésnap hangverseny a Zeneakadémián, bevezetőt **Dr. Keresztury Dezső** miniszterhelyettes tartott. Örökervényű útmutatását idézném:

„Ha Kodály örökségét méltón akarjuk ápolni, akkor keltsük életre azt, amit ő létrehozott: alkotásait mind a tudományban, mind a pedagógiában, mind a művészi alkotásban; így leszünk igazán hívek hozzá.”

A megalakulást követő évben már négy esemény kapcsolódott **december 16.-hoz: Koszorúzás a Köröndön**, az épületnél, ahol több mint 40 évig élt Kodály Zoltán; **Koszorúzás a Farkasréti** temetőben; **Esti hangverseny a Zeneakadémián**; és ezt megelőzően **egy Műsoros est**, amit eleinte sok éven át a Fészek Művészklubban tartottak.

Mindennek a hagyományát a mai napig őrizzük, minden esztendőben újra ismételve új szereplőkkel, mindig a megfelelő helyen. Az első ünnepen *ifj. Bartók Béla* beszélt Kodály és édesapja kapcsolatáról, majd Kodály kórusműveket a Monteverdi Kórus énekelt, *Kollár Éva* vezényletével.

Azokban az években a Fészek-beli rendezvényeken Kodály Zoltánról hangzó emlékező előadások hangzottak el neves előadóktól: Molnár Antal, Bárdos Lajos, *ifj. Bartók Béla*, Ádám Jenő, Horusitzky Zoltán, Fasang Árpád, Ő akkor Békéstarhos megszűnésével kapcsolatban mondott érdekes részleteket.

E beszámolót időrendben a „Kodály Hírek” adataira támaszkodva állítottam össze, ám a teljesség igénye nélkül kerülnek felsorolásra a legfontosabb események.

1979-ben már Hírt adtunk arról, hogy: „Kodály ünnepségek vannak Bács-Kiskun megyében”. Dunapatajon, ahol 25 éve indult meg az Énekzenei Általános Iskola, **Emléktáblát állítottak** a Művelődési Ház falán, melynek alapjait Kodály Zoltán rakta le – ott mondta el utolsó nyilvános beszédét.

Az emléktáblát Erdei Péter avatta.

1980-ban már helyt kapott az első **zeneoktatással** foglalkozó írás: Szőnyi Erzsébet: „Reflektorfényben a zeneoktatás” címmel.” Egy évvel később Balázs István cikke: A zeneoktatás 15 éves távlati fejlesztésének koncepciójával foglalkozik. És e téma azóta is mindig frissen napirenden van, alkalmazkodva az éppen aktuális szituációhoz.

1982. januárjában volt a 2. Közgyűlés. Szokolay Sándor elnöki beszámolójában szól arról, hogy harcaink egyik célpontja a tanító- és óvónóképzők felvételi követelményei voltak, és így nyilatkozik: *A zeneoktatás és az énekkutatás áldatlan körülményeit hiába támadjuk, ha szervezeti-leg anyátlan-apátlan.* (Felmerül a kérdés: Ma hol tartunk?)

1984–85-ös esztendő fontos Zeneoktatási témákat vet föl: „Hasson oda a Kulturális Kormányzás, hogy minden olyan bizottságban mely az ének-zene oktatással foglalkozik, *képviseltethesse magát a Kodály Társaság*”. **Nyílt levelet** tett közzé a Társaság. Főbb követelmények: „Vessünk véget az óraszám csökkenésnek; legyen megfelelő a tanári ellátottság; Vezessék be a Tanító- óvónóképzők képesség felvételi vizsgáit.” Az Óvónői képzéssel kapcsolatban Forrai Katalin felszólalásai voltak jelentősek.

*

1993 novemberében volt a 6. Közgyűlés. Mivel Szokolay Sándor másfél éve lemondott minden közeleti tisztségéről, 15 év után az **elnöki tisztséget Bónis Ferenc** vette át, Társelnökök Szőnyi Erzsébet és Erdei Péter.

2007. május 9. Közgyűlés. Ekkor mond le Bónis Ferenc. **Új elnök: Szőnyi Erzsébet**, társelnök: *Kollár Éva* és *Ittész Mihály*. Tagok: Igó Lenke, Kertész Attila, Márkusné Natter-Nád Klára, Nagy Ernő, Ordasi Péter, Paksa Katalin, Rozgonyi Éva, Somorjai Paula, Tarcai Zoltán, Ugrin Gábor.

2009. májusi rendkívüli közgyűlés határozata alapján a: Magyar Kodály Társaság *közhasznú szervezetté* minősült. Bírósági végzés 2009. augusztus 12. jogerőre emelkedett.

2012. május Közgyűlés. Szőnyi Erzsébet lemondása, **Elnök: Ittész Mihály**, új tagok: Őri Csilla, Hartyányi Judit. Társelnökök: *Kollár Éva* és *Hartyányi Judit*.

2018. május 13-án elérkeztünk a mai Közgyűléshez, ekkor jelenti be *Ittész Mihály lemondását* (betegsége miatt személyesen nem vehetett részt.) Ez a nap jelenti a Magyar Kodály Társaság *ötödik elnökének* a megválasztását.

Folytassuk az emlékezést.

A Társaság kezdetekben kialakult munkarendjét az évtizedek során is követték: az Elnökség általában havonta ülésezik, gyakran hívnak vendégeket. Beszámolnak a vidéki rendezvényekről, és tervezik a következő programokat, hangversenyek, konferenciák, rendezvények szervezése. Kiemelt jelentőségűek a jubileumi esztendőkből Kodály tiszteletére rendezett Konferenciák.

1982. Kodály centenárium évében négy napos *Nemzetközi Zenetudományi Konferenciát* tartottak: Zenetörténeti, Zenepedagógiai és Népzenei szekció volt, angol és német nyelven. Közben 1 napos kirándulás Kecskemétre; egy új *Kodály szoboravatás* december 16-án a Várban az Európa ligetben.

Varga Imre alkotását Szokolay Sándor méltatta.

Ez a konferencia a nemzetközi zenei közvélemény figyelmét is felkeltette, eredményeiről nagyon **pozitívan számolnak be**, erről az utólag megjelent cikkek tesznek tanúságot.

Zenei életünk nagy nyeresége, hogy **1990-ben a Köröndön**, Kodály Zoltánné sokéves küzdelme eredményeként megnyílt a *Kodály Archivum és Múzeum*. Ünnepléses események színhelye az *Előadóterem*.

2007. márciusában a 3 napos **Nemzetközi Kodály Konferenciát** tartottak a Kodály-kutatás, a zenei nevelés és a népzene kérdéseiről, a Kodály Emlékmúzeumban.

2008. októberében a Társaság megalakulásának **30 éves évfordulóját** ünnepelték a Szabolcsi Bence Zeneiskolában. 3 napos ünnepség keretében, Zenetörténeti, Zenepedagógiai, Népzenei szekciók voltak. Ott került bemutatásra: *Kodály 125 Képek és dokumentumok* címmel Kertész Gyula 16 tablón elhelyezett fotó kiállítása.

2012. decemberében **Konferencia Kodály 130. születésének** tiszteletére. 2 napos rendezvény a Kodály Emlékmúzeumban.

2017. Zenetudományi Konferencia Kodály emlékére, Bónis Ferenc 85. születésnapja köszöntésével. Dombóvári János szervezésében, a Kodály Emlékmúzeumban.

Fontos szerepet kap a Kodály Zoltán személyével, munkásságával kapcsolatos *Új kiadványok* bemutatása. Különösen Bónis Ferenc újabb könyveinek megjelenése tiszteletre méltó. Kiemelkedő a Balassi Kiadónál megjelent: Bónis Ferenc, **ÉLET-PÁLYA KODÁLY ZOLTÁN** kiadványa.

Vidéki Tagcsoportok

A Tagcsoportok megalakulása jelentősen növelte és növeli a Magyar Kodály Társaság létszámát és jelentőségét. Gazdag és színvonalas hangverseny és rendezvény kínálatukkal behálózzák az ország kulturális életét.

1984-ben Szabolcs-Szatmár megyében alakult az első tagcsoport. *Tarcai Zoltán* vezetésével. Szabó Dénes Liszt-díjas karnagy már akkor az ottani elnökség tagja volt. *Tarczay Zoltánt dr. Joób Árpád* követte, korai halála után *Szabó Dénest* választották. E siker nyomán több vidéki tagcsoport megalakulása is megkezdődött,

1988-ban Csongrád megyében Rozsonyi Éva vezetésével.

1995. áprilisában a Pécs-Baranyai tagcsoport. Elnök: Dr. Andrásfalvy Bertalan, alelnök: Kertész Attila.

2003-ban a Felső dunántúli – Veszprémi tagcsoport elnök: Kollár Kálmán, halála után a társaság szervezője Nagyné Nyári Ágnes.

2006. február, megalakult a **Kecskeméti csoport,** Ittész Mihályt és Durányik Lászlót bízták meg a csoport ügyeinek vezetésével.

2016-ban alakult a **Nyugat-dunántúli – Soproni Tagcsoport,** Bencsik Erzsébet vezetésével.

*

A megalakulás évében már megindították a folyóiratot: **A Magyar Kodály Társaság Hírei** címen. Alapító szerkesztője: **Bónis Ferenc.** Nyolc éven át gondozta a Híreket, az első számban jelzi: *a Társaság tevékenységéről, terveiről, megvalósításáról rendszeresen tájékoztatjuk a tagságot. Hallatjuk szavunkat a zeneoktatás kérdéseiben, legfontosabb feladataink egyike figyelemmel kísérni a zeneoktatás helyzetét.*

1994-től a Hírek szerkesztője *Márkusné Natter-Nád Klára.* A Hírek eleinte évente 2-3 példányban jelent meg, majd gyarapodott, míg elérte a rendszeres, negyedévenkénti megjelenést. Pontos tükörcépét adja az elmúlt időszak zenei történéseinek, a jelen eseményeinek és a jövő tervezésének. Tartalmában széles spektrumot tár föl. Áttekintve a 40 évet mondhatjuk, hogy a KODÁLY HÍREK – egy mini magyar zenetörténeti antológia.

Mindaz amit most egy előadás keretében nem lehet elmondani a 40 évről: olvasható, visszakereshető a HÍREKben. Ezért most köszönetet mondok mindazoknak akik az elmúlt eseményekről hírt adtak, leírtak, és így az utókornak megismerhetővé tettek.

A köszönet mellé további eredményes, szorgos jó munkát kívánok a megválasztandó új, Elnökségnek!

Márkusné Natter-Nád Klára